СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 190. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 15 серпня, 1934. VOL. XLII. No. 190. Jersey City, N. J., Wednesday, August 15, 1934. THREE CENTS.

УРЯД ШУКАЄ ПЛЯНУ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ

ВАШИНГТОН. — Вернувшися з 6-тижневих вакацій, президент Рузвелт занявся передовсім справою допомоги фармерам у навіщених посухою околицях.

Урядови йде про дві річи: перше, як помогти негайно фармерам, а друге, як запобігти зростови цін на фармерські продукти.

На конференції в Білому Домі, в котрій брали участь Волес, секретар рільництва та Виліємс, заступник „надзвичайної федеральної допомоги", дискутовано над тим, якими способами можна би не дати спекулянтам скуповувати рільничі продукти та передержувати їх до часу, коли ціни на них підуть значно вгору. Покищо уряд думає вжити двох способів, а саме: закупна рільничих продуктів федеральним урядом та відповідного розголошування через газети тих фірм, що будуть скуповувати рільничі продукти для спекуляції.

Всетаки, не дивлячися на ці заходи уряду, самий секретар рільництва сподівається, що цієї зими ціни на рільничі продукти піднесуться на яких 7 процентів.

УРЯД ПОЧИНАЄ КОНТРОЛЮВАТИ БІРЖУ.

ВАШИНГТОН. — На основі закона про федеральну контролю над біржею урядове бюро для біржі видало розпорядок про практичне виконання цього закона.

Розпорядок подає, що біржевики мають постаратися про відповідні дозволи. Кождий біржевик має зобовязатися придержуватись постанов закона, а біржа має прогнати кождого біржевика, що нарушує урядові правила.

З голосів біржевиків про цей розпорядок видно, що вони сподівалися багато гостріших заряджень.

ДЕБАТА ЗА ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ У КРАЮ.

АТЛЕНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — Американська Федерація Праці відповіла публично на закид Торговельної Палати Злучених Держав, що буцімто вона прибільшила число безробітних у краю. Американська Федерація Праці далі обстоює при своїй заяві, що безробітних є понад 10 мілоінів. Вона каже, що її заподання опираються на фактах, зібраних у цілім краю, а числа, подані Торговельною Палатою, опираються не на фактах, а на здогадах.

Виконавчий комітет Федерації Праці постановив оголосити зприводу наступної конвенції Федерації „заклик робітників до народу". Зміст заклику комітет постановив покищо держати в тайні.

ЗІ СТРАЙКІВ.

ВАШИНГТОН. — Федеральна Рада Робітничих Відносин думає вмішатися в страйк робітників алюмінієвих фабрик. Страйк обняв досі коло 8,500 робітників та спричинив закриття всіх фабрик підприємства „Алумінум Ко. оф Америка".

У Милвокі застрайкували робітники фабрики для виробу кухонного начиння.

У Гемонді, в стейті Індіяна, прийшло до заворушень на тлі страйку робітників фабрики мила братів Ліверів.

НАРЕШТІ ЗДОГАДАЛИСЯ.

СИНСИНАТІ. — Уряд „Фратернел Ордер оф Ігелс" виступив з публичном осудом комуністів за їх використування страйків для викликування заворушень. Рівночасно організація заявилася за те, щоби конгрес і стейтові законодатні тіла ухвалювали відповідні закони для поправи долі робітників.

Подібний виступ роблять тепер інші американські допомогові організації, як, примірoм Елкс.

ЗГОРІЛА ОСЕЛЯ.

ГЕНДЕРСОН (Тексас). — Пожар просто знищив усю цю нафтярську оселю. В огні згоріли 8 бизнесових домів. У румовищах знайдено звуглене тіло 19-літньої дівчини Сари Филипс, котра була власницею „крамниці краси".

ОБВАЛ НА ВОДОПАДІ.

НАЙЕҐАРА ФОЛС (Ню Йорк). — З водопаду „підкови" обвалилася скала. Яких 30 міліонів фунтів вапняку звалилися з водопаду 168 стіп униз. Через обвал у стіні зробилася прірва 250 стіп завдовжки.

Об[illegible] ніяким надзвичайним явищем. Це тільки частина звичайного процесу, котрий іде від багатьох століть. Води водопаду, спадаючи згори, підривають скалу, з котрої вони спадають, так, що ця скала все далі й далі заломлюється. Через цей процес стіна водопаду все поступає назад.

Обчислено, що це посування водопаду назад виносить 5 стіп на рік.

ЗНАЙШЛИ СПОСІБ ВИНИЩУВАТИ КОМАХИ?

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Стейтова рільнича стація в Ню Бронсвику, як кажуть її директори, переконалася, що звичайні радіові филі вбивають ріжні комахи. Стація робить тепер досвіди над тим, якби то винищувати радіом комахи, шкідливі для рільництва.

ГОРОБЕЦЬ СПІЛЬНИК КОМУНІСТІВ.

У містечку Олниці стався такий факт. Комуністичний діяч Андрій Деркач привязав горобцеви червоний прапорець з большевицькими гаслами й пустив його в церкві підчас Служби Божої. Горобець вів пропаґанду досить енерґічно. Окружний суд у Луцьку засудив дотепного комуніста на 3 роки вязниці.

КАРА ЗА ПОХВАЛЮВАННЯ ВБИВСТВА МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

Суд у Познані розглядав справу міського радного Ігнатія Равша, члена ендецької партії, обвинуваченого в похвалюванні вбивства міністра Перацького. Акт обвинувачення каже, що листар, стрінувши Равша на вулиці, спитався його, що думає про вбивство Перацького. Равш відповів: „Ми вже одного позбулися. Це початок". На розправі Равш заперечив, начеб говорив такі слова, навпаки, за душу міністра Перацького відправив Службу Божу. Суд не повірив виправданням Равша та засудив його на рік вязниці.

АРЕШТУВАННЯ ПРОМИСЛОВЦІВ ЗА МІЛІОНОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Львівська поліція арештувала двох нафтових промисловців, а саме: Курта Шенбека з Відня, власника фірми „Польтум", та Оскара Футтера з Чехословаччини, співвласника фірми „Брутто-Ойль" у Львові. Футтера арештували у Львові. Обом промисловцям закидають міліонові зловживання.

ПРОЦЕС ЗА 7 КВАДРАТОВИХ ЦЕНТИМЕТРІВ ҐРУНТУ.

Цими днями відбудеться в Лодзі в окружнім суді цікавий процес на тлі спору за безправне забудування ґрунту. Якась Антонія Людвічак, власниця будівельної площі в Жихліні, запізвала до суду свого сусіда Е. Валіґуру за те, що він безправно забудував її площу, широку 7 центиметрів. Тому однак, що той вузький пасок землі займає стіна одноповерхової камениці, заступник пізваних, адв. Уяздовський, виступив з пропозицією, щоб Людвічаковій призначено в іншому місці таку саму частину ґрунту, скільки займає стіна камениці. Одначе вперта позовниця домагається, щоб розвалити каменицю! Як суд вирішить цю справу, покищо не відомо.

ПОМЕРЛА СЛАВНА ШПИГУНКА.

В Швайцарії померла в санаторії Ст. Ґаллен славна шпигунка, Анна Марія Лессер, у 50 р. життя, відома широкому загалови під псевдонімом „Фройляйн Доктор". Після важких переживань підчас війни занедужала нервово і стала морфіністкою. Свою шпигунську діяльність почала перед війною в 1913 році.

ЯСНИЙ МЕТЕОР НА ПОКУТТІ.

У Кутах появився на південній стороні небозводу величавий метеор. Оставив за собою ясну зиґзаґовату смугу білого диму. Дим видно було 24 хвилини. Метеор летів простовадно в напрямі південної частини небозводу.

„ГАЙДАМАЦЬКІ ВПЛИВИ СЕРЕД ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ".

Під таким наголовком пише „Ілюстровани Курер Цодзенни" таке: „В селі Мразниці, коло Борислава, хотів управитель школи відспівати разом з дітьми на закінчення шкільного року, „Боже, цось Польскен". Натомісць українська дітвора в моменті, коли кінчилося богослуження, почала українську пісню „Боже Україну спаси". Коли по скінченні співу управитель намагався відспівати польську пісню, дітвора мовчала, а катехит, згасивши світло, удався до захристії".

РОЗКОПИ В ЧОРТКІВЩИНІ.

При будові дому громадського уряду в Білім натрапили робітники, копаючи фундаменти, на якусь дуже грубу кість. Сама цікавість робітників казала їм обережно копати дальше. Показалося, що був це зуб мамута зовсім скаменілий, довжини понад два метри, проміру в найгрубшім місці 15 центиметрів. Зуб віддано до міського музею в Чорткові. Окрема комісія виїде на місце для дальших розшуків, чи нема там і цілого кістяка мамута, бо зуб не міг чейже сам туди замандрувати.

ЗА ВІРНІСТЬ У ПОДРУЖУ.

У Вильні трапилась цими днями така історія: Жінка Лазаря Берґзона, Броха, підглянула, що її чоловік перебуває в мешканні свого спільника Штайнгавера в товаристві Софії Хаїмберґ. Тоді вона миттю зібрала чотирох своїх братів і батька і всі вони напали на хату Штайнгавера. Побили сильно Берґзона і його приятельку та, забравши його револьвер і 60 злотих готівкою, втекли. На другий день, коли Берґзон зі своєю приятелькою переїжджав дорожкою, ціла рідня Берґзонів вдруге напала на нього й намагалася перевернути дорожку. Але з уваги на грізну поставу візника, вони витягнули Берґзона з дорожки і стали частувати його пястуками. На крик „пацифікованого" прибігла поліція та виратувала Берґзона з біди.

З ЛУЦЬКИХ ІДИЛЬ.

Найбагатший у Луцьку домовласник Кройнштайн, що має цілу низку камяниць, є власником дуже старих деревляних домів при вул. Болеслава Хороброго, в яких живуть 14 бідних родин, що майже нічого йому не платили. Кройнштайн робив заходи, щоб дістати дозвіл на знесення цих руїн і побудування нових домів. Маґістрат дав згоду, але льокатори внесли відклик до воєвідського уряду. Не чекаючи відповіди, Кройнштайн найняв 14 робітників і в 3. годині вночі підчас дощу зірвав дахи з обох домів. Вмішався прокуратор і розбір стримав.

ЩОБИ ЗЛОВИТИ ЗЛОДІЯ, ЗАМКНУЛИ ҐРАНИЦІ.

В Еспанії в віллі маляря Ґандарія Ґвадемалі вкрали образ маляря Веляскеза з 17-го століття. Образ цей, портрет інфантки Терезіти, має вартість сто тисяч долярів. Щоби злодій не вивіз образу з Еспанії, замкнули границі для виїзджаючих.

ГАЛИЦЬКИЙ ХАХОЛ РАПОРТУЄ.

Московська „Правда" з дня 21. червня доносить, що на зїзді пролетарських письменників УССР мав довший доклад А. Крушельницький, який аналізував докладно „розклад націоналістичної, буржуазної літератури на Західній Україні та зріст пролетарсько-революційної". Знаємо, що з виїздом „пролетарсько-революційної письменницької родини" до „батьківщини пролетаріяту" вся пролетарська література через брак субсидій з Москви мусіла підупасти. Та А. Крушельницький про це ні чичирк. Може він під зростом пролетарської літератури розуміє співпрацю своїх давніших співробітників у „Назустріч"...

ЗАКОН ПРО ОХОРОНУ НАРОДУ Й ДЕРЖАВИ.

Литовський уряд проголосив на території Клайпеди закон „про охорону народу й держави". Закон передбачає кару до 4. літ тяжкої вязниці за образу або зневагу литовського народу і держави, за зневагу литовського національного, державного чи військового гербу й прапору. Ця сама кара грозить урядникові, який не виконує постанов литовських державних законів, або легковажить їх авторитет. Закон видано в звязку з посиленою протилитовською акцією клайпедських Німців. Вони влаштували недавно маніфестацію перед литовським посольством у Клайпеді, вибиваючи кілька шиб.

ЦІКАВИЙ КОНКУРС.

Конкурс на найкращу господиню відбувається тепер у Будапешті під проводом дружини мадярського міністра рільництва, пані Каляй. Першенство матиме жінка, що добуде найбільше пунктів у таких конкурсах: приготувати й усмажити рибу, яку треба подати на стіл без остей, приладити лакоминку, вимити дванацять плитких тарілок і стількиж глибоких, дальше накрити стіл, витяти з паперу дитяче вбрання і вдержати у веселому настрої чотири дітваки. Зараз у першому дні не бракувало жіночих траґедій: Німкиня розплакалася, бо... лакоминка спалилась, чотири хлопчики, що були в товаристві Польки, сприкрили собі сидіти в одному місці і при помочі плачу запротестували проти цього. Не могли їх успокоїти навіть усі жінки, зібрані на конкурсі. Румунка — на свій превеликий жаль — збила три тарілки і дві склянки.

ЩО ВМІЛИ ФЕНІКІЙСЬКІ ЗУБАРІ?

В однім фенікійськім скельнім гробі знайшли саркофаґ з 5. віку перед Христом. На зубах похованого там чоловіка відкрили золоту шину. Завданням цієї шини було держати природні зуби в їхнім положенні. Це значить, що й тоді виступала парадентоза. Ціле уладження складається з чистого золотого дроту, що дуже зручно звязує 6 попередніх зубів долішньої щоки. Тягар цієї золотої шини рівний несповна 2 грамам. Вона так знаменито прилягала до зубів, що її тільки з трудом зняли.

РОСІЙСЬКО-ЯПОНСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

ШАНҐГАЙ (Китай). — Помічник міністра справ заграничних Манчука, Японець Чуїчі Огаші, заявив російському послови в Токіо, Юреневу, що він виїздить до Манчука. Таким чином остаточно припиняються розмови про продаж Східньо-Китайської залізниці урядови Манчука. Огаші каже, що Манчуко буде чекати, поки Росія прийме пропозицію японського посла Гіроти. Російський амбасадор Юренєв не має нових інструкцій з Москви, а тому не може зробити ніяких інших пропозицій. Уважають, що після виїзду з Токіо Огаші російсько-манчуцькі відносини ще більше будуть напружені. Тепер обидві сторони говорять про концетрацію військ, російських з одної сторони, а японських з другої сторони, на манчуцько-російському кордоні.

Одночасно з заявою Огаші про виїзд з Токіо манчуцька поліція арештувала в Харбіні 30 горожан совітської Росії. Їх обвинувачують у змові, щоб убивати японських старшин армії та урядників; обвинувачують також у тому, що вони орґанізували саботажі та бандитські напади на Східньо-Китайській залізниці. Цей арешт ще більше загострює російсько-японські відносини. До того всього манчуцька влада ще заявляє, що „бандитським рухом" у Манчуку керують російські військові зі штабу військ червоної армії, який знаходиться в Хабаровську, недалеко кордону Манчука.

ФРАНЦУЗИ НЕ ВІРЯТЬ ГІТЛЄРОВИ.

ПАРИЖ (Франція). — Президент комітету закордонних справ французького сенату, Г. Беренжер, виступив у пресі з великою статтею, яка скерована проти панґерманської ідеї, котру тепер старається Гітлєр перевести в життя. Беренжер каже, що нічого не варта заява Гітлєра про те, що він не буде воювати для нападу на інші держави. Беренжер твердить, що панування Гітлєра, як у минулому панування кождого диктатора, неминучо приведе до війни.

Гітлєр мріє про святу римську імперію Німців. Духовим центром такої імперії, на думку Гітлєра, має стати Відень, а тому він далі буде змагати до злучення всіх Німців в одну державу, щоб створити вісімдесять-міліонову австро-німецьку державу. Від цих плянів Гітлєр не відмовився, й тепер лише заходить питання, в який спосіб він буде переводити їх у життя.

ДАЛІ ГОВОРЯТЬ ПРО ПОВОРОТ ГАБСБУРҐІВ НА ПРЕСТОЛ.

ПАРИЖ (Франція). — Вся французька преса тепер переповнена відомостями про спробу австрійських монархістів посадити на престол Отта Габсбурґа. Дотепер французькі офіційні кола й більшість публичної опінії ставляться неґативно до цього. Також неґативно ставиться мала Антанта й навіть Італія.

Та всеж припускають можливість реставрації в Австрії престолу Габсбурґів, коли стане до вибору: чи поворот Габсбурґів на австрійський престол і дальше самостійне існування Австрії, чи захоплення влади в Австрії націстами та прилучення її до Німеччини. Мати Отта, Зита, розвиває широку аґітацію за поворот її сина на батьківський престол. Вона тепер перебуває в Італії, а син її, Отто, поїхав до Швеції.

АМЕРИЦІ НЕ ПОТРІБНА ВЕЛИКА ФЛЬОТА.

ТОКІО (Японія). — Японські воєнно-морські авторитети кажуть, що Злученим Державам для своєї оборони не потрібна велика фльота. Тому Злучені Держави, мовляв, можуть згодитися на зменшення своєї фльоти, лишаючи Японії право тримати таку саму велику фльоту, яку вона має тепер.

Японські морські авторитети навіть кажуть, що японська фльота замала для завдання боронити державу, а тому Японія змушена тримати велику армію. Британські авторитети, навпаки, кажуть, що японська фльота дуже сильна, бо Японія ввесь час поновлює свої воєнні кораблі та будує нові на місце перестарілих, чого не робить у такій мірі ні Британія, ні Злучені Держави.

Ці перемови не ворожать великого успіху майбутній воєнно-морській конференції, що має відбутись у Вашинґтоні в 1935 році.

ЗГИНУВ БУВШИЙ ЕСПАНСЬКИЙ АРХИКНЯЗЬ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Тут умер від поранення при автомобільній катастрофі другий син бувшого еспанського короля, архикнязь Ґонцало. Зпочатку його поранення здавалися незначними, але потім виявилося, що він має внутрішній кровоток, від якого він скоро помер.

СТРІЛЯЮТЬ ФАРМЕРІВ ЗА ПОДАТКИ...

КОРК (Ірляндія). — Ґрупа фармерів прибула до одної фарми на вантажному авті, щоб перешкодити публичній продажі за податки фармерської худоби. Поліція, що охороняла цей продаж, почала стріляти в авто, коли воно вломилося крізь замкнену браму на подвіря фарми.

Підчас стрілянини одного фармера вбито, а 42 покалічено й поранено.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛЮДЯНІСТЬ ПЕРЕД ПОЛІТИКОЮ

Між Росією і Німеччиною розвелася боротьба, котра дотикає Україну більше ніж посередньо. Почалася вона перепалками ґазет. В одному й другому краю ґазети це майже виключно урядові орґани, отже й сварка ґазет це властиво сварка урядів. І уряди не дадуть певно на себе довго ждати.

Сварка цікавить Українців передовсім цим, що йде вона за справу, котра вже від давнішого часу цікавила Українців: за допомогу голодуючим на Україні. Десь недавно почали й Німці в Німеччині відкликуватися на просьби про ратунок від голоду, які підносилися серед німецьких кольоністів на Україні. Почали Німці помагати цим жертвам голоду на Україні, як своїм землякам. Російський большевицький уряд дивився на це немилим оком. Він заперечував усякі вістки про голод під своєю владою. Але Німці в Росії не переставали писати про голод та кликати помочі. Тоді російський уряд став конфіскувати поживу, висилану з Німеччини на допомогу Німцям у Росії.

Німці підняли проти цих конфіскат крик як проти нелюдяного кроку. На це російська преса відповіла, що російський большевицький уряд противиться допомозі, коли вона набирає значіння політичної пропаґанди. Коли допомогові орґанізації в Німеччині закликали німецький уряд наперти на російкий уряд, щоби дозволив на таку допомогу, російські ґазети вже накинулися на цілу допомогову акцію як на політичну акцію, керовану націстичним урядом для здискредитування большевицького режиму. Додавали, що це становить вмішування чужого уряду в нутрішні справи Росії, проти якого російський уряд мусить виступити.

Що в Росії є голод, про це знає нині вже цілий світ. На це вже не треба ніякої націстичної пропаґанди, бо про це писали навіть вороги нацизму. Коли большевики нарікають, що чутки про голод це ворожа пропаґанда, то колиб це навіть правда була, то поширення таких чуток тільки винуваті через заборону свободи преси.

Можливо, що німецький уряд хоче собі спекти печеню з голоду на Україні. Одначе навіть тоді людяний уряд не здержував би допомоги жертвам голоду. Цеї пропаґанди певно не булоб, якби російський уряд був згори признав існування голоду та самий взявся за ратування голодуючих. Через те, що большевицький уряд дивиться на ратунок голодуючих як на політичну пропаґанду, під його владою можуть справді згинути від голоду міліони людей, котрих можна би врятувати, якби справу допомоги голодуючим трактовано як справу людяности, якої не можна проволікати, і якби політичні обрахунки відложено на пізніше, коли під московською владою вже не буде голодних.

Безсторонній розгляд конфлікту показує Українцям, як їм доконче треба напружити сили, щоб зібрати жертви на ратунок голодуючих Українців. Не поможе їм Москаль, не поможе Німець. Поможе тільки Українець.

НОВИЙ ГОЛОД

„Товариші! Петлюрівські і білоґвардійські недобитки за кордоном пожвавили останнім часом свою роботу. Сплять і бачать вони неіснуючий голод у Радянському Союзі". („Комуніст", 21. червня 1934 р.).

Цими словами голова „народніх комісарів", Панас Любченко, заперечує голод на Україні в своїй промові перед центральним комітетом комуністичної партії. „Неіснуючий голод" — це випробувана формула московських диктаторів та їх помагачів на Україні.

Не належу до тих, що додержуються погляду „чим гірше (на нашій землі, захопленій окупантами), тим ліпше" (для українського народу). Думаю, що треба вважати правильнішою іншу формулу: „чим гірше, тим гірше". Мене, поправді, тільки тішилоб, колиб з України приходили вістки про великий урожай, про зріст добробуту українських селян і робітників, приміром розцвіт української культури і т. і. Бож, відомо, нарід голодний, убогий, некультурний тільки з великим трудом може боротися за своє визволення. Натомісць нації заможні й культурні уміють відстояти свої права навіть під чужинецьким пануванням. Нарід багатий і освічений лекше виборює собі самостійність, використовуючи прихильну міжнародню ситуацію.

Тому я радо повірив би заявам навіть такого московського „Шельменка-деньщика", Любченка, що, мовляв, на Україні голоду нема. Та, на жаль, факти говорять щось зовсім інше. Ці факти мусів визнати в своїй промові й сам пан Любченко. Любченко казав про „знижений урожай цього року", говорив про те, що в багатьох областях України не можна вязати снопів, бо дуже мале збіже виросло. Одначе Любченко турбується неврожаєм на Україні не тому, що населення буде без хліба: він клопочеться головно й виключно за тим, щоб Москва дістала збіже з України. Коли не можна вязати жита й пшениці в снопи, то тяжко здійснити контролю при вимолоті. Любченко, не вважаючи на неврожай, ставить до українських селян вимогу, щоб вони вязали снопи, і щоб „не один раз, а двічі грабали поля і збирали колоски".

Нема потреби сперечатися з паном Любченком після цих його заяв. Бо „неіснуючий голод" таки існує, коли премієрови міністрів доводиться ставити вимогу до селян про подвійне грабання нив та про збирання колосків. Це ясне, як сонце. Але й інші уступи в Любченковій промові свідчать про катастрофальний стан українського народнього господарства та про загрозу життя української людности від голоду. Любченко казав, що з огляду на посуху на Україні „вороги колгоспного ладу і радянської влади почали пожвавлювати релігійну пропаґанду. Поруч цього ми маємо факти шкідництва, псування машин, тощо, факти вбивства активістів, підпали колгоспів і колгоспного майна".

Цим багато сказано. Бо з цього бачимо, як голодна Україна, доведена до розпуки, здіймає руки до неба. Інші шукають виходу в актах терору супроти московських комісарів на селі.

Але на Україні голоду нема. Голод „вигадали" петлюрівці та білоґвадійці... Як же не повірити заяві самого Любченка?

С. С.

ДУМКИ ПО УКРАЇНСЬКІМ ЖІНОЧІМ КОНҐРЕСІ

(Надіслана стаття з Галичини).

II.

Серед незвичайно важких обставин, у яких жиють тепер Українці в Польщі, мав жіночий конґрес у Станиславові незвичайно велике значіння для них. Тепер, коли тяжко доборотися дозволу на звичайний фестин у якімсь селі, відбувається в Станиславові, найбільшім по Львові городі на західньо-українських землях, зїзд делеґаток, що репрезентують Українки двох частей світа, зі всіх українських областей і кольоній, з виключенням хіба лише Полудневої Америки і Зеленого Клину.

Наші читачі знають уже, які технічні трудноші роблено цьому конґресови. Але, на диво, трудноців правничо-адміністративних роблено менше. Чи може грав тут ролю стид перед культурним світом? Здається, що ні, бо в противнім випадку не булоб таких штучок з тими знижковими білєтами залізничими.

Станиславів, з бетонованими чи асфальтованими головними вулицями, робить враження напів-европейського міста. Скликано цей конґрес до Станиславова тому, що там власне відбулися перші загальні збори першого українського жіночого товариства, заложеного Наталією Кобринською перед 50 роками.

Коли кілька літ пізніше Н. Кобринська, в товаристві д-ра Т. Окуневського, відвідала М. Драгоманова в Швайцарії, то він, здивувавшись появою такої людини зміж закислої галицької Рутенії, запитав її: „Звідки ви взагалі такі взялися?"

А „взялася" вона ось унаслідок такого збігу обставин:

Її батько, о. Іван Озаркевич, був послом до віденського парляменту і тому і двох своїх синів, правника Льонгина і медика Евгена, вислав до віденського університету. З них перший жиє ще яко адвокат у Городку, другий, довголітній діяч у львівській „Просвіті", помер підчас війни у Відні. Був іще і третій син, Володимир, котрого в 1878 році вигнано з львівської духовної семинарії за „соціялізм", то є за знакомство з Франком і Павликом. Пізніше приняли його знову до духовної семинарії і він оженився з Ольгою Рошкевичівною, любкою І. Франка. О. Володимир давно вже помер, але вдова по нім жиє і досі, хоч нездужає. Річ цілком певна, що колиб старий о. Рошкевич, завзятий кацап, не розбив був подружа своєї доньки Ольги з І. Франком, то Франко був би і досі жив і працював. Але сталося. Н. Кобринська списала цілу ту траґедію своєї братової в оповіданню „Таку вже Бог долю судив". Зрештою пок. о. Володимир був знаменитою людиною і народнім робітником. Він то (ще минулого століття) перечитав своїм парохіянам в Сільці коло Станиславова в читальні всі чотири томи „Історії Б. Хмельницького" Костомарова. Але між тими його чесними людьми не було того, що Лев Толстой назвав „ізюминкою" (родзинком) і тому не почувалися вони щасливими.

Так отже і Льонгин і Евген, браття Н. Кобринської, були віденськими студентами „Січовиками", а ідучи на ферії до своїх родичів у Белелуї коло Снятина, забирали з собою цілу пачку своїх товаришів, між ними і духовного провідника „Січі", Остапа Терлецького, і медика Василя Полянського, званого „пророком".

Оба вони були драгоманівцями, а В. Полянський спеціяльно займався жіночим питанням та реферував ту справу на студентськім вічу в Коломиї 1883 року. В Белелуї, у родичів, жила вже тоді і Н. Кобринська, котра недовго передтим повдовіла. Була це жінка такої краси, яку Німці звуть „мадонненгафт", а хто хоче про це переконатись, най гляне на її портрет, поміщений в однодніві, виданій з нагоди станиславівського конґресу.

В Белелуї, під впливом В. Полянського*) почала вона займатися жіночим питанням і заложила перше жіноче українське товариство в Станиславові. При уложенню статута був їй помічним д-р Т. Окуневський, що також був присутній на станиславівськім недавнім конґресі.

Не дуже щасливо повелося Н. Кобринській з тим товариством, бо ґрунтовно освідомлених в справі жіночого питання Галичанок тоді майже не було. Отже не диво, що коли іменовано першого гр.-кат. епископа в Станиславові в особі д-ра Пелеша, виділ станиславівського жіночого товариства підніс йому в дарі... золоту чашу. Важніших і більш пекучих завдань той виділ жіночого товариства не бачив тоді перед собою. Отся подія дуже вразила Кобринську, котра діяльність заложеного собою товариства представляла собі цілком інакше.

III.

Думка не скликати того конґресу до Львова, але до Станиславова була тактично влучна. У Львові уладжують що року бодай одну-дві великі національні імпрези, на котрі зїжджаються вправді і з цілого краю, але лише інтеліґенти, а з селян лише ті з найближчих повітів. А люди з дальших повітів то таки Львова ніколи не бачать. А так до Станиславова приїхали люди з цілого Покуття і мали нагоду почути і побачити не лиш Мілєну, але і Русову, Павликовську, Романчичівну з Канади й інші визначні жінки. Жаль лише великий, що багато селянок, що приїхали з Волині і Полісся, мусіли зі Львова вернутися через той підлий трик з білєтами. Але на це він був власне обчислений.

Колиж відкинути на бік цілком зайве „колінопреклонеціе" перед Хомишином, котрого і при відкриттю конґресу спеціяльно витано, то сам конґрес випав узагалі світло. Була це величава національна всеукраїнська маніфестація, єдина в своїм роді, бо — як вже зазначено — явились на ній представниці всіх українських областей. А чейже ніхто не заперечить, що еміґрантки з Великої України, що проживають покищо в Чехії або у Варшаві, мали повне право заступати і тих своїх землячок, що стогнуть під большевицьким крівавим гнетом. Кому доступна большевицька преса, той певно мусів уже завважати звірський скреґіт зубів тої преси на саму вістку про цей конґрес. Цей конґрес — це новий грімкий оклик „а вона таки рухається", піднесений Ґалілеєм зараз потім, коли під загрозою тортур інквізиції він мусів відректися тої ствердженої ним науково правди, що земля крутитьси навкруги сонця, а не навпаки. Так! Цей конґрес це могуча заява правдивости слів І. Франка у „Великих роковинах" (1898 р.), що **„Ще не вмерла, і не вмре!"**

Міліони українського народу видушують большевики пляново при помочі голоду, тисячі українських інтеліґентів розстрілюють, але всеж-таки жиє ще **український Піємонт** — та бідна Галичина, котра вже і царській Росії була колькою в боці, чи радше під самим боком, і котру вона вже в першім році світової війни хотіла за всяку ціну знищити. Але гримнула царська Росія, ґримне і большевицька, а галицький Піємонт полишиться непорушний, яко стале жерело всього самостійницького руху. Марні большевицькі надії і марна їх утіха, що „Картуська Береза" винищить галицьке непримирне українство. Національне освідомлення росте на західньо - українських землях просто ґеометричним ладом. Таке, пять днів треваюче, безперестанно в піднесенім настрою, близьке спільне перебування духотого цвіту нашого жіноцтва в Станиславові — цеж і є те **„розпалювання до грани"** (слова Б. Лепкого) українського духа, котрого ніякі „Берези" ні штучки з білєтами (якеж це мерзене!) не годні вгасити.

Під впливом слів Мілєни або Романчич, на вид чудових ґаґілок у „День селянки" та на вид пишноти української людової й історичної ноші на костюмовім равті по четвертім дні конґресовім старі люди плакали мов діти, а незнані з собою особисто жінки кидалися собі з плачем в обійми.

А не був це плач розпуки, ані безнадійности: це був плач, котрий Росіяни звуть **„плачем умиленія"**; був це плач радости, нових, розбуджених надій і певности перемоги.

Незвичайні скарби інтеліґенції (**21** рефератів!) і незвичайні докази енерґії та орґанізаційного хисту виказало наше жіноцтво з нагоди цього конґресу. Ми знаємо, що багато жінок сидять разом з мужчинами у всіляких виділах і комітетах, що вони працюють не гірше від мужчин.

Але все це не те, коли вони знайдуться між собою і коли їм амбіція підшептує: Но! Покажіть, що вмієте! Тут не зможете викручуватися, що ось то „мужчини нам перешкаджають"!

У самих початках розпочатого Кобринською жіночого руху в р. 1885 казала мені жиюча ще наша вчена Катерина Мельник, пізніше жінка Володимира Антоновича, що вони в Киеві не ділять людства на жінок і мужчин. Майже те саме сказала мені недавно одна дуже молоденька львівська „націоналістка".

Та передовсім **на селі** спільна національна робота жінок і мужчин є просто неможливою: жінки почуваються в товаристві „хлопів" цілком не своїми, соромляться, а „хлопи", що привикли звичайно жінок легковажити, не знають просто, як відноситися до них. То треба би щойно замолоду, в „Каменярах" та „Лугах", приучувати оба поли до спільного товариського, рівноправного поведення, а покищо мусять бути крім спільних товариств іще і відрубні для жінок.

А властиво це мильно сказано „покищо", бо жінки вже з уваги на свій пол мають багато таких справ, про котрі радити можуть лише виключно в своїм кружку, а це відноситься і до чисто заводових та господарських жіночих справ. І в народів, що стоять від нас далеко вище під оглядом культурним, існують чисто жіночі товариства, то і в нас так буде.

Той конґрес українського жіноцтва був великою пробою, радше доказом, яка **маса енерґії,** який **хист, орґанізаційний** і **змисл дисципліни** лежить у нашім інтеліґентнім жіноцтві!

*) Його теперішня адреса: Dr. Vasa Polanskyj, sanit. pukovnik v. p., Beograd, Zlatiborska 18. SHS. Він буде дуже вдячний за кожду українську книжку або брошуру.

ДОБРИЙ ПРОВІДНИК.

(Свобідно за Ф. Паскеном).

(4)

Окульбачили коні і поїхали далі. До хати, де Дибович мав такий милий нічліг, Завада знав шлях. Мабуть і околицю знав. Доказ був у тім, що як заповів ту хату на початку мандрівки, так і завів до неї. Коли від хати відїхали яку милю, став дуже уважно роззиратися. Також з лиця била трівога, наче би додумався до того, що зблудив. Запитаний, який нині буде нічліг, став крутитися. Казав се й те, та таки не сказав. Дибович доміркувався, що Завада сеї околиці не знає. Не зажурився тим, бо його провідником було сонце.

— Хоч би я збився з простого шляху троха направо, або троха наліво, то всетаки заїду до Дністра, потому до Боґа, нарешті й до Дніпра.

Тепер їхали безлісним степом. Лиш десь-недесь були порозкидані чагарники. Завада все крутився так, щоби по змозі не їхати відкритим степом, а чагарником; казав, що таким способом лекше сховатися перед оком Татарина.

— Тут будуть серни, може й олені, — замітив Дибович. — Не зле було би запастися свіжим мясом.

— Лишіть се. Гук рушниці міг би показати до нас дорогу татарським хижакам.

Дибович таки не переміг себе. Коли попав на серну, застрілив її. Сонце вже заходило, тож Дибович рішився таки на місці, де впала серна, переночувати. Спалахкотів веселий вогонь. На вогні стояв казанчик з серниною. Повечерявши, позакутувалися в коци і полягали спати. По вчерашнім дощі погода була прегарна. Ясно світили на них зорі з з погідного неба. Дибович не виспаний через щурів, вснув тепер дуже скоро. Скоро вснув та не на довго. Сіпаючи за рукав, Завада розбудив його.

Що хочеш? — спитав сердитий. — Може знов такі духи як вчора в хаті?

— Псст! — відповів. — Ще гірші як вчора. Вони вже недалеко.

— Хто, до дідька?

— Татари. Я добре чув.

— Нісенітниці верзете. Татарина не знайдеш тут і десять миль навкруги. Вам Татари приснилися.

— Ні, не приснилися. Я цілком виразно чув крик сороки.

— Або сови. То у вашій голові товчеться щось... А хоч би й були Татари десь коло нас? Чого їх боятися? Тепер вони в сих сторонах жиють мирними промислами і православного не займають.

— Колиж бо вони злодії. Кромі того не виключене, що вони...

— Що вони можуть вкрасти нам? Наша зброя і наш запас лежать коло нас. Моїх коней не возьмуть. Як мене коло них нема, то вони нікому не позволять приступити до себе. Кусають. На вашу кандибу ніхто хіба не злакомиться. І найбідніший Татарин ні. Дайте мені спокій! Хочу спати. Доброї ночі!

Закутався в коц і скоро вснув. Спав аж до рана. Був би й довше спав, як би не те, що пробудили його голосні проклони Завади.

— А не казав я? Грім би їх побив! Тепер будемо мати не абиякий клопіт. Злодії! Опришки! Псубрати!

Викрикуючи так, Завада товк пястуком по своїй кульбаці.

— Що вам сталося? — спитав Дибович, підводячися.

Зразу гадав, що може щезли коні, що може справді в ночи були Татари і вкрали. Озирнувся. Оба його коні паслися преспокійно кільканацять кроків за ним.

— Злодії, розбишаки! — викрикував Завада далі. — Татари вкрали мені мого коника. Розтяли пута... Пута лишили на траві, коня взяли. Нема його. Як я тепер поведу вас? Буду бити власними ногами.

Вдарив рукою в чоло, начеб собі щось нагадав і крикнув:

— Мій кінь троха лінивий. Не біжить так скоро, як би се злодієви потрібно було. Як розпущу ноги, то перейму і відберу.

— Я таки не вірю, щоби Татари злакомилися на вашого коня, — сказав Дибович, сміючися. — Мабуть розірвав пута і заліз десь в ліпшу пашу.

— Смійтеся, аж почорнієте! — воркнув Завада під носом злісно і пустився йти.

— Не сердься, чоловіче! — крикнув за ним Дибович, хапаючи свою рушницю. — Іду з вами. Побачите, що за хвилю кінь знайдеться.

Коли Дибович підбіг до Завади, сей показав рукою на землю, кажучи:

— Ось тут сліди коня.

Справді в мягкій в сім місці землі були виразно витиснені кінські копита. Тропа ішла просто до малого потока. По тім боці ішла далі і раптом щезла, хоч ґрунт далі був нетвердий. Завада, котрий тішився, що коня вже має, посоловів.

— Злодії! — мурмотів. — Коня мені вкрали. Нараз, неначе під землю провалився з конем.

Похилений став ліпше приглядатися останнім слідам копит.

— Вже маю! — крикнув. — Знаю такі підступи. З закутаними в шмаття копитами кінь пішов назад своєю дотеперішньою тропою.

Поворотна тропа була невиразна в місці, де кінь вийшов був з води. Дальша, дуже слабо виразна тропа показувала, що кінь пішов на північ, і що кінь увійшов у воду.

— Ви ідіть сим боком, я піду на той бік! — сказав Завада. — Оба будемао дивитися, де кінь вийшов з води.

Завада перейшов на той бік потока. Оба ішли край потока, пильно глядячи під ноги. Дибович все ще не вірив, щоби хтось вкрав коня, ще й такого. Як би був вірив, що то Татари вкрали, був би своїх коней з цілим подорожним запасом не лишив на місці нічлігу.

(Дальше буде).

ЗВІТ КОНТРОЛІ У. Н. С. ЗА ПЕРШИЙ ПІВ РІК, ЯКА ВІДБУЛАСЬ НА ДНЯХ 12—15 ЛИПНЯ 1934 Р.

В ДОМІ У. Н. СОЮЗА ПІД ЧИСЛОМ 81—83 ГРЕНД УЛ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ ВІД 1-го СІЧНЯ 1934 ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1934 Р.

З кінцем грудня 1933 р. було повнолітних членів		20,702
За час 6 місяців:	принято нових	734
	принято наново	737
	принято з переступними листами	153
	принято зі старого роду обезпеч.	1,667
	принято з інших кляс	11
	Разом	24,004
За час 6 місяців:	суспендовано	1,102
	відійшли з переступними листами	159
	відійшли до нового роду обезпеч.	1,662
	відійшли до інших кляс	11
	відійшли на безплатне продовження	37
	відійшли зі зворотом в готівці	29
	відійшли на виплачене обезпечення	5
	померли	111
	Разом	3,116
З кінцем червня 1934 р. було повлітних членів		20,888

Молодечий Департмент.

З кінцем грудня 1933 р. було дітей членів		9,612
За час 6 місяців:	принято нових	417
	принято наново	330
	принято з переступними листами	46
	Разом	10,405
За час 6 місяців:	суспендовано	551
	відійшли з переступними листами	49
	відійшли до повнолітних членів	266
	відійшли на безплатне продовження	4
	померли	7
	Разом	877
З кінцем червня 1934 р. було дітей членів		9,528

ЗІСТАВЛЕННЯ.

З кінцем червня 1934 р. було повнолітних членів	20,888
З кінцем червня 1934 р. було дітей членів	9,528
Разом	30,416

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА ВІД 1-го СІЧНЯ 1934 ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1934 Р.

П Р И Х О Д И:

	З місячних владок	Процент від морґечів	Процент від бондів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати морґечів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Звороти	Заробок на бондах	Проц. від позичок	РАЗОМ
Січень	35,963.90	2,603.63	881.18	2,307.27	900.00		2,133.25	58,804.00	177.00	150.00	107.00	747.88	6.00	104,781.11
Лютий	35,898.91	3,111.89	1,249.81		900.00		14,060.25	18,000.00	310.00	375.00	85.00	245.90	381.69	74,618.45
Березень	35,633.50	6,402.38	716.84		1,725.00		56,773.30	38,962.00	871.00	1,070.21	400.00	1,283.31	1,161.12	144,998.66
Квітень	36,699.65	3,632.47	2,322.79		750.00	21.34	1,109.00	23,875.00	603.00	347.82	383.00	1,125.00	1,012.49	71,881.56
Травень	37,034.47	4,306.87	3,234.06		1,929.97	99.84	14,334.79	38,033.00	1,003.00	1,350.00	415.40	3,724.50	1,785.70	107,251.60
Червень	37,608.78	7,307.74	2,784.88		627.30	178.96	68,412.26	65,000.00	454.00	1,844.60	311.00	1,185.80	2,169.70	187,885.02
Разом	218,839.21	27,364.98	11,189.56	2,307.27	6,832.27	300.14	156,822.85	242,674.00	3,418.00	5,137.63	1.701.40	8,312.39	6,516.70	691,416.40

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Морґечі	Бонди	Позички	Реальність	РАЗОМ
Січень	11,695.73	6,033.19			855.00		1,131.34		50,400.00	6,568.00		76,683.26
Лютий	12,598.43	8,076.51			1,658.00		1,143.56		11,050.00	4,337.00		38,863.50
Березень	21,501.34	8,128.39			1,795.00	1,650.00	1,916.68	12,000.00	45.365.00	14,894.00	55,375.00	162,625.41
Квітень	13,502.14	18,955.20			1,980.00		1,170.33			10,151.50		45,759.17
Травень	25,904.42	6,886.84			1,790.00	300.00	2,844.15	486.51	101,966.00	16,008.00		156,185.92
Червень	16,352.64	7,705.79			1,735.00	700.00	534.24	4,609.15	112,964.50	20,039.00	59,367.82	224,008.14
Разом	101,554.70	55,785.92			9,813.00	2,650.00	8,740.30	17,095.66	321,745.50	71,997.50	114,742.82	704,125.40

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1933 р. остала	$296,999.35
Прихід за 6 місяців	691,416.40
Разом	$988,415.75
Розхід за 6 місяців	704,125.40
Готівка з кінцем червня 1934 остає	$284,290.35

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 284,290.35
Морґеджі	1,533,104.77
Бонди	795,184.50
Реальности	382,945.52
Позички	255,108.50
Разом	$3,250,633.64

Стан довжний:

Фонд посмертний старого роду обезпечення	$1,099,474.40
Фонд резервовий	433,346.14
Фонд запомоговий	71,425.34
Фонд адміністраційний	68,439.45
Фонд народний	2,559.89
Фонд конвенційний	9,799.05
Фонд посмертний нових родів обезпечення	1,230,535.83
Фонд адмін.-резервовий нових родів	129,037.50
Фнд сиорітський	206,016.04
Разом	$3,250,633.64

Згідно з банковими книжочками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банки, зазначені зіркою, це банки заморожені.

Готівка У. Н. Союза, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в слідуючих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Orphan's Fd.	$ 5,888.17	$ 5,888.17
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	13,525.08	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	13,119.44	26,644.52
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fd.	14,555.81	14,555.81
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.	16,955	Sav. Dept.	Mort. Fd.	748.08	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	28,952.34	29,700.42
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	6,561.18	
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	185.77	6,746.95
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.	8,209	Sav. Dept.	Reserve Fd.	4,386.04	
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	37,916.33	42,302.37
Linden Trust Co.	Linden, N. J.		Check Acc't	Mort. & Res. Fd.	5,638.14	5,638.14
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	10,633.48	
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	467.35	11,100.83
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	21,982.20	
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	4,647	Sav. Dept.	New Mort. Fd.	325.68	22,307.88
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	11,498.95	
National State Bank	Elizabeth, N J.		Check Acc't	Mort. Fd.	542.37	12,041.32
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. & Indg. Fd.	302.02	302.02
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	6,126.30	
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	440.61	6,566.91
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	6,281.93	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Indg. Fd.	2,526.02	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Orphan's Fd.	2,866.68	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	2,559.89	14,234.52
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	11,367.11	
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	736.10	12,103.21
* N. J. National Bank & Trust Co.	Newark, N. J.	19,297	Sav. Dept.	Adm. Fd.	4,542.95	4,542.95
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547638	Sav. Dept.	Conven. Fd.	2,786.20	2,786.20
Integrity Trust Co.	Philadelphia, Pa.	32502	Sav. Dept.	Mort. Fd.	10,648.22	10,648.22
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	31,345.37	31,345.37
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	15,00000	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indegent Fd.	3,672.35	18,672.35
Fublic Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	6,162.19	6,162.19
				Total	$284,290.35	$284,290.35

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНУ У. Н. С. ВІД 1. СІЧНЯ ДО 30. ЧЕРВНЯ 1934 Р.

П Р И Х О Д И

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від морґеч.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата морґечів	Заробок на бондах	Разом
Січень	2,486.14	1,072.98	288.75	953.35			34.25		4,835.47
Лютий	2,481.17		20.70	542.38		10,000.00	185.00	136.60	13,365.85
Березень	2,427.17		112.50	466.29	75.00		100.00		3,180.96
Квітень	2,497.18			631.87			92.25		3,221.30
Травень	2,460.37		575.00	959.45	100.00		50.00		4,144.82
Червень	2,526.14		165.00	132.27		10,000.00		201.78	13,025.19
Разом	14,878.17	1,072.98	1,161.95	3,685.61	175.00	20,000.00	461.50	338.38	41,773.59

Р О З Х О Д И

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Морґечі	Реальність	Видатки канцеляріі	Перенос до УНС за діти	Бонди	РАЗОМ
Січень	293.00	208.00	400.00	194.50		4,000.00		25.00		10,000.00	15,120.50
Лютий		208.00	400.00					125.00			733.00
Березень	10.00	260.00	400.00		250.00			25.00		9,181.25	10,126.25
Квітень	253.00	208.00	475.00		151.44			25.00			1,112.44
Травень	912.00	208.00	475.00	342.75		2,500.00		50.00			4,487.75
Червень	16.00	260.00	475.00			3,500.00	83.29	25.00			4,359.29
Разом	1,484.00	1,352.00	2,625.00	537.25	401.44	10,000.00	83.29	275.00		19,181.25	35,939.23

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1933 р. остала	$ 78,577.22
Прихід за 6 місяців	41,773.59
Разом	$120,350.81
Розхід за 6 місяців	35,939.23
Готівка з кінцем червня 1934 р. остає	$84,411.58

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 84,411.58
Морґечі	179,276.50
Бонди	76,802.50
Реальність	5,900.00
Разом	$346,390.58

Стан довжний:

Фонд посмертний	$249,114.32
Фонд адміністраційний	97,276.26
Разом	$346,390.58

Готівка Молодечого Департаменту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$13,515.40	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	12,067.03	25,582.43
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	26,513.59	26,513.59
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	1,727.71	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	1,753.87	3,481.58
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,604.48	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	12,793.76	16,398.24
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	12,435.74	12,435.74
				Total	$84,411.58	$84,411.58

Готівка Сиротинця-Захисту У. Н. С. знаходиться в слідуючих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
* State Bank	Linden, N. J.		Sav. Dept.	$24,856.16	
* State Bank	Linden, N. J.		Check Acc't	154.43	$25,010.59
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.	20,360	Sav. Dept.	18,644.85	18,644.85
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140.488	Sav. Dept.	7,757.82	7,757.82
			Total	$51,413.26	$51,413.26

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$2,315.39	$2,315.39

ЗВІТ КОНТРОЛІ ЗАРЯДУ „СВОБОДИ" від 1-го січня 1934 до 30-го червня 1934 р.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$7,227.80	Січень	$4,356.07
Лютий	5,287.09	Лютий	4,321.27
Березень	6,357.67	Березень	7,094.29
Квітень	5,102.61	Квітень	4,389.41
Травень	6,686.67	Травень	5,127.36
Червень	5,164.18	Червень	5,179.88
Разом	$35,826.02	Разом	$30,468.28

Пояснення приходів і розходів.

На приходи зложилися слідуючі позиції:

Передплата від членів У. Н. Союза	$23,913.00
Передплата приватна	2,023.46
Оголошення	3,190.28
Роботи У. Н. Союза	3,292.67
Роботи приватні	1,266.95
Торг з книгарні	1,206.90
Ріжні дрібні, як звороти і т. п.	932.76
Разом	$35,826.02

На розходи зложилися слідуючі позиції:

Платні редакторів і завідателя	$ 6,180.00
Платні робітників	12,131.76
Платні кореспондентів	922.00
Папір і інші потрібні матеріяли в друкарні	4.803.70
Почта за часопис	3,138.21
Опал, світло, електрика	1,014.47
Видатки адміністрації	1,129.51
Асекурація	268.01
Машинерія й інші друкарські прирпди	120.92
Купно книжок	343.03
Направа машин	36.24
Тексі і ріжні	380.43
Разом	$30,468.28

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Прихід від 1го січня до 30-го червня 1934	$35,826.02
Готівка в банку з днем 31го грудня 1933	7,391.20
Разом	$43,217.22
Розхід від 1-го січня до 30-го червня 1934	30,468.28
Остає готівка з днем 30-го червня 1934	$12,748.94
Депозит в ґазовій компанії	50.00
Разом	$12,798.94

Готівка „Свободи" знаходиться в слідуючих банках:

N. J. Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J. 19518 Saving Deposit	$5,216.25
N. J. Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J., Check Acc't	3,578.00
Chase National Bank, New York, N. Y. Check Acc't	3,660.24
Total in Banks	$12,454.49
Cash on hand	294.45
Total	$12,748.94

Згідно з параґрафом 105 статута У. Н. Союза головна контрольна комісія відбула контролю книговодства і маєтку У. Н. Союза в днях від 12 до 15 липня 1934 року, та отсим стверджує, що все було ведено в порядку.

О. Е. Малицький,
Дм. Капітула,
А. Пашук.

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Приготування до ювилейного Свята.

На мітінґах двох товариств, а то від. 206 і від. 241 У. Н. С., вибрано комітет ювилейного свята. Свято має відбутися в нашій місцевости. До комітету ввійшли: від тов. Запорозької Січи: А. Швець, М. Чагарин, о. В. Каськів, В. Козак, В. Бурак, Я. Шаравара, О. Червінський, С. Бардачевський, М. Бардачевський, та Д. Ремінник, а від тов. ім. Івана Франка: М. Камераняк, Г. Кічак, С. Щеньгор, Й. Галонька, М. Заяць, І. Познанський і П. Романович.

Перші збори комітету відбулися дня 8. серпня в парохіяльній галі. На зборах обговорено деякі точки ювилейного свята та найширше обговорено справу нових членів і молодіжи, щоби їх дістати в цій ювилейній кампанії.

Про слідуючі збори комітету, повідомить секретар кожного члена зосібна. День ювилейного свята буде оголошений у часописі другим разом. На зборах вибрано призидію комітету. В його склад увійшли: Василь Бурак, предсідник; М. Заяць, заступник; Михайло Чагарин, касієр; Стах Щеньґор, заступник; Стефан Бардачевський, секретар пресовий.

Михайло Яцишин, секр. від. 206 У. Н. Союза.

Григорій Кічак, секр. від. 241 У. Н. Союза.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На поміч Музеєви Визвольної Боротьби.

Злучені А. У. О. влаштовують всенародний фестин, з якого дохід призначено на будову Музею Визвольної Боротьби України. Комітет фестину рішив на зборах дня 10. ц. м. запросити всі українські хори Филаделфії та взвати всі околичні громади як: Трентон, Брістол, Честер, Вілмінґтон і інші до участи у фестині. З огляду на нову повінь у старому краю, як і нові політичні переслідування, на цьому фестині буде начеркнений дальший плян праці Злучених Орґанізацій.

В члени Злучених Орґанізацій вступив 42 відділ Союза Українок, Дочки України.

Зогляду на наближаючийся шкільний рік, рішено скликати окремі наради в шкільній справі, на яких буде намічений плян шкільної орґанізації у Филаделфії.

Управа.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Відзначення української студентки.

У місцевости Бродалбін, Н. Й., де кругом мешкають яких 70 українських родин, 17-літня донечка Григорія й Стефи Сиротюків, панна Соня, дістала спеціяльне відзначення. Місцева ґазета "Evening Recorder" писала:

GIRL RECEIVES STATE AWARD.

Miss Sonya Sirotick of Broadalbin Is Tendered Schoolarship at Cornell.

BROADALBIN, Aug. 11.—Miss Sonya Sirotick, who was graduated from the Broadalbin High School last June, has been awarded a Cornell University scholarship, according to announcement just made by the New York State Board of Regents. The value of the scholarship is $200 a year reduction in tuition fees.

Miss Sirotick has been one of the leading scholars during her four-year High school course, was a popular studentt, held several class and school offices and won the senior mathematics prize awarded anually by Kennyetto Lodge, F. and A. M.

Her averages were highest of any High school pupil in Fulton and Hamilton Counties in English, French, intermediate algebra and history. Her marks were: English, four years, 90; French, three years, 92; intermediate algebra, 100, and history, 90.

Преса не згадує, що панна Сиротюк є українського роду, однак вона всюди представляє себе Українкою.

В. Ч.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Надзвичайні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в середу, 15. серпня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул., ч. галі 2. Справа дуже важна, як пікнік на 19 с. м., і справи Союзові. Кождий член обовязково повинен явитися на цих зборах. Неявившийся підлягає карі після статута.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

ЦІКАВИЙ ЛИТОВСЬКИЙ КОНҐРЕС.

У днях 21, 22, та 23. цього місяця збирається в Клівленді, в стейті Огайо, конґрес Федерації Американських Римо-Католицьких Литовців, котрий викликує широке зацікавлення серед литовських імігрантів в Америці.

Між учасниками конґресу буде епископ Теофіль Матульоніс, визначний литовський національний діяч, котрий ввісний добре з того, що свого часу відсидів довшу кару на Соловецьких островах та добувся звідтам тільки завдяки вставленню литовського уряду та литовського президента, п. Антона Сметони.

Знаючи, що певно й Українці схочуть заявити свої почування цьому Конґресови, подаю адресу Конґресу для привітів:

ALRKF Kongresas,
1513 Larchmont Rd., Cleveland, Ohio.

К. Відікавкас.

ДО ТЕБЕ.

На лоно твоє я до тебе, всесильна,
Від праці іду відпочить
І мрії веселі і думи похмурі
З тобою я люблю ділить.

У тебе шукаю для серця спокою,
Як з горем до тебе іду;
І разом зітхаю в тиші із тобою
І ділю пекучу нудьгу.

Ти, наче рукою, із серця турботи
Здіймеш і так легко стає;
І знову воно до життя і змагання
Так владно закличе, забе.

П. Т.

Ентузіяст.

— Ви певно також підете на великий симфонічний концерт?

— Певно, хай коштує скільки хоче! А не моглиб ви вистаратися мені даровий тікет?

— Ви все впевняєте, що ви ворог алькоголю, а я якосьтут бачив вас у гостинниці, як ви пили коняк!

— То не може бути! Хіба я був пяний!

Мільонер.

— Що ви кажете? Тут у камениці був влом? А до мене вломники не вломилися! За кого мене мають ті драби!

Мати: Постав молоток, Івасю, а то ще вдаришся по пальці.

Івась: Не бійся, мамо, цвях буде держати Олюня!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЛИТЕЛ ФОЛЗ, Н. Й.

Збірка на Рідну Школу на срібному весіллю.

Дня 20. травня відбувся ювилей 25-літнього подружого життя громадян Ігнатія й Анни Погорецьких. При гарній забаві гості не забули й про Рідну Школу в старім краю і на заклик гром. Погорецької п. Ірина Франків і п. Данило Поцинтелюк занялися збіркою. Гості зложили на Рідну Школу $12.40, котрі переслано через Обеднання.

Микола Паламар.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

ОДВУ, відділ ч. 4., ім Юліяна Головінського на політичних вязнів.

Хоч досить гарно бавилися ми на весільнім ювилею у громадянина Григорія Солодкого, то наші члени не забули за політичних вязнів, котрі мучаться під ляцьким ярмом. Свідчить про це сума $12.25, зібрана на ювилею весільним п. Микити Попика, де гості зібрали $7.50. Разом $19.75. Гроші вислано через Обеднання на політичних вязнів.

Управа ОДВУ ч. 4.

ПІТСБУРҐ, ПА.

На Жіночу Ремісничу Бурсу у Львові.

На Українську Жіночу Ремісничу Бурсу у Львові при Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молоддю зложили в Пітсбурґу, Ембрідж, Карнеґі і Джанставн, Па.: о. д-р М. Копачук $10; по $5: о. М. Кіндій, о. М. і Ю. Кучер, о. Д. Кульматицький, В. Шабатура. На галі в церкві св. Івана зібрано дрібними датками $5.89. Українська православна громада в Джанставні збірка на сироти $1.30; по $1 зложили: М. Малевич, о. Кушнір, Н. Боднар, А. Кульчицький, Д. Василик, І. Коренівський, М. Хандога.

З Канади надіслали: Д. Іванків і Баланчук по $1; Р. Божик 30 ц.; Д. Попадюк 21 ц. — Разом $51.05.

При тій нагоді повідомляю ті громади, в яких я не можу бути, щоби подали до мого відома, які суми на ту ціль вислали через Обеднання, або прямо до краю. При висилках до краю треба точно означити, на яку ціль вислано, бо інакше банк не визнається.

Висилкою до краю $350 вратовано одиноку, дійсно важну українську станицю у Львові на Янівськім. Ота жіноча бурса мусить остатись і надалі в наших руках, щоби в ній виховувати наші сироти в українськім патріотичнім дусі. Тому дуже прошу всі громади допомогти нам сплатити залягаючий довг у сумі $1,500.

М. Нижанковська-Говиковичева, голова Української Жіночої Бурси у Львові.

В НОЧІ.

Ніч, тишина, не чути ані згука:
Заснуло все, неначе мертвим сном,
І душу всю охоплює розпука,
Мов ніч і там повіяла крилом.

Думки докучливі, неначе чорні мухи,
Роєм вчіпилися і не дають заснуть,
Здається, що він них німіють серця рухи,
Мов камінь хтось поклав мені на грудь.

І жду, щоби настав скорше ранок,
Можеб думки розвіялися пріч,
Як здійме ніч з землі густий серпанок,
Або щоб ніч, навіки темна ніч.

П. Т.

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 28. ЛИПНЯ. ВІЙНУ ПРОГОЛОШЕНО. (20)

„Австрія оголосила війну Сербії!" Отакі слова котилися через цілу Европу, Америку, Азію й т. д. „Війна! Війна!" — блискавкою лунало по цілім світі. Скрізь запрацювали дипльоматичні апарати, закінчуючи свої останні зусилля, щоб війну зльокалізувати лише між Австрією й Сербією. Але вже було запізно. Гармати почали свою мову й тепер вже стали говорити не дипльомати, а військові. Військові тепер мали голос, бо на їх відповідальности, а не дипльоматів, лежала оборона держав. Чого не могла зробити дипльоматія, те мала зробити армія. Багато ще було політиків і дипльоматів, які думали, що війну пощастить погасити в самім початку. Та іншої думки були військові, які не жиють мріями, але рахуються лише з фактами.

Сербський король Петро заявив, що він мобілізує кождого мужчину, що сербська армія поставить не менше як 500,000 добре вимуштруваного й узброєного війська, що кождий офіцир сербської армії знаменито вивчений до виконання своїх обовязків. Король закликав увесь свій нарід боротися до останньої краплини крови, бо ліпше вмерти в боротьбі, ніж попасти в рабство Австрії після того, як недавно Сербія визволилася з пятьсотрічного турецького рабства.

Оголошення Австро-Угорщиною війни Сербії звучало так: „Королівський сербський уряд не дав задовольняючої відповіди на ноту його цісарського австро-угорського уряду з 23 липня 1914 року. Тому цісарсько-королівський уряд приневолений берегти права та інтереси держави. Австро-Угорщина тепер уважає себе в стані війни з Сербією". Цим австро-угорська дипльоматія передала в руки армії дальше „полагодження" конфлікту з Сербією.